

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Musteață Dumitru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Musteață Dumitru XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 23.05.2019 – 28.05.2021.

Instanța de apel: 17.06.2021 – 29.09.2021.

Instanța de recurs: 22.02.2022 – 13.04.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Musteață Dumitru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal și condamnat în baza acestei Legi, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală - 2 (doi) ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2019, potrivit căreia a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 3 (trei) luni, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 6 (șase) ani 4 (patru) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Cererea procurorului, cu privire la încasarea solidară din contul inculpaților Cojocari Ion și Musteață Dumitru, în contul statului, a cheltuielilor de judecată în sumă totală de 3 600 lei a fost admisă parțial, cu încasarea solidară din contul inculpaților Cojocari Ion și Musteață Dumitru, în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare, pentru efectuarea raportului de

expertiză judiciară nr. 34/12/1-R893 din 14 martie 2019, costul căruia este de 3 360 lei. În rest, cererea procurorului s-a respins ca neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Totodată, prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28 mai 2021 a fost recunoscut vinovat cet. Cojocari Ion, însă în privința acestuia nu a fost depus recurs ordinar.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *Musteață Dumitru, la 09 martie 2019, în jurul orei 01:00, fiind în înțelegere prealabilă și împreună cu Cojocari Ion prin participație simplă, în timp ce se aflau în curtea blocului locativ, amplasat pe str. XXXXX, mun. Chișinău, având intenția răpirii mijlocului de transport, fără scop de însușire, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor lor, prin forțarea lacătului au pătruns în automobilul de model „VAZ 2107” de culoare roșie, la preț de 7000 lei, cu n/î „xx xx xxx”, parcat pe adresa menționată, ce aparține cu drept de proprietate cet. Gațapuc Vitalie. Continuându-și acțiunile infracționale, în circumstanțe necunoscute, au forțat transmisia de la motor, după care punând în funcțiune automobilul nominalizat, s-au deplasat cu acesta pe o distanță aproximativ de 100 m., automobilul fiind depistat accidentat pe str. xxxxx, mun. Chișinău.*

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Musteață Dumitru a comis infracțiunea prevăzută de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, după semnele – *răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

- inculpatul Cojocari Ion;
- avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Musteață Dumitru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a sentinței, cu admiterea cererii de împăcare a părților și încetarea procesului penal.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, avocatul Alexandru Enachi în numele inculpatului Musteață Dumitru a invocat că:

- în cadrul judecării cauzei, instanței de judecată i-a fost prezentat acordul de împăcare a părților și cererea de încetare a procesului în legătură cu împăcarea părților. Instanța de judecată nu le-a luat în considerare. Inculpatul Musteață Dumitru s-a împăcat cu partea vătămată pînă la retragerea completului de judecată în camera de deliberare. Chiar dacă în privința sa era emisă o sentință de condamnare, această sentință nu era irevocabilă;

- Curtea de Apel s-a pronunțat cu mult mai târziu după împăcarea părților. Astfel, se consideră că Musteață Dumitru nu avea antecedente penale, anterior nu s-a împăcat, fapt care duce la posibilitatea împăcării părților și încetarea procesului penal;

- potrivit dispozițiilor art. 411 Cod de procedură penală, instanța de apel examinează cauza prin extindere cu privire la părțile care nu au declarat apel sau la care acesta nu se referă, avînd dreptul de a hotărî și în privința lor, fără să creeze acestor părți o situație mai gravă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021 au fost admise apelul declarat de către inculpatul Cojocari Ion și apelul privind efectul extensiv depus de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Musteață Dumitru, inclusiv din alte motive, conform art. 409 Cod procedură penală, a fost casată parțial sentința, în partea aplicării prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal și în această parte s-a emis o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Lui Cojocari Ion, conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 6 (șase) ani 8 (opt) luni închisoare, fără amendă.

Lui Musteață Dumitru, conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 6 (șase) ani 4 (patru) luni închisoare, fără amendă.

În rest sentința Judecătorei Chișinău, (sediul Buiucani) din 28 mai 2021, s-a menținut.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, cu toate că, inculpații au recunoscut faptele și încadrarea juridică a acestora, vina acestora este stabilită și prin probele administrate la faza de urmărire penală.

Instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 27 Cod de procedură penală, verificând probele administrate prin prisma prevederilor art. 95 Cod de procedură penală, adică din punct de vedere a admisibilității lor, le-a apreciat ca fiind pertinente, concludente și utile.

Instanța de apel a reținut că sentința de către toți apelanții se contestă în partea laturii penale, solicitând să fie admisă cererea de împăcare a inculpaților cu părțile vătămate, temei pentru a interveni în sentință din oficiu în partea încadrării juridice, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală au lipsit, dar a constatat alte temeiuri de intervenire în sentință.

Instanța de apel a reiterat că, apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, vina inculpatului Musteață Dumitru în comiterea infracțiunilor incriminate a fost demonstrată pe deplin în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, după semnele - *răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, săvîrșită de două sau mai multe persoane*.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a considerat că prima instanță a luat în considerare și a preluat prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, și anume,

gravitatea infracțiunii săvârșite, faptul că Musteață Dumitru a comis infracțiunea care face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, personalitatea vinovatului, care are antecedente penale, modul și împrejurările concrete în care inculpatul Musteață Dumitru au comis fapta prejudiciabilă, gradul de pericol social al acestora.

Instanța de apel a stabilit că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2019, Musteață Dumitru a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, fiind aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 3 (trei) luni, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Având în vedere criteriile de individualizare a pedepsei penale, de procedura simplificată în care s-a examinat cauza, de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatului care a comis fapta ilegală ce prezintă un grad prejudiciabil sporit, integritatea, proprietatea persoanei, din aceste motive, în scopul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, precum și în scopul prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și din partea altor persoane, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului Musteață Dumitru nu ar fi posibilă fără izolarea acestuia de societate și urmează a fi aplicată o pedeapsă doar privativă de libertate, sub formă de închisoare, deoarece doar o astfel de măsură de pedeapsă își va atinge scopul pedepsei penale și va da posibilitate inculpatului de a se reabilita în fața societății.

Referitor la argumentele și solicitările apelurilor declarate, privind încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, instanța de apel le-a considerat absolut nejustificate și nefondate, iar prima instanță corect a respins cererea de împăcare ca nefondată.

Având în vedere faptul că inculpatul Musteață Dumitru, la acel moment își ispășea pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2019, devenită definitivă la data de 02 decembrie 2019, instanța de apel a constatat că inculpatul are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție, motiv pentru care cererile privind încetarea procesului pe motivul împăcării părților nu au putut fi admise.

În decizie s-a reiterat Hotărârea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 109 alin. (1) din Codul penal (limitarea împăcării în cauzele penale) (Sesizarea nr. 48g/2017) din 21 septembrie 2017 în care Curtea a relevat că, *prin derogare de la regula generală de a urmări și pedepsi penal persoanele care au săvârșit infracțiuni, statul a urmărit realizarea justiției restaurative în privința inculpaților care îndeplinesc condițiile împăcării. Din cele menționate, Curtea observă că instituția împăcării a fost instituită de*

legiuitor în calitate de mijloc de corectare și reeducare a inculpatului, alternativ pedepsei penale. Curtea menționează că, în vederea realizării scopului legii penale de prevenire a săvârșirii unor noi infracțiuni [art. 2 alin. (2) din Codul penal], legiuitorul poate condiționa exercitarea dreptului părților de a se împăca în cadrul procesului penal. Or, acest drept nu poartă un caracter absolut și poate fi supus unor limitări. În acest sens, Curtea constată că prin Legea nr. 130 din 9 iunie 2016, în vigoare din 15 iulie 2016, conținutul instituției împăcării a fost substanțial reconsiderat față de prevederile anterioare ale art. 109 alin. (1) din Codul penal, prin instituirea unor noi condiții privind funcționarea instituției în cauză. Astfel, Curtea observă că din conținutul art. 109 din Codul penal rezultă că împăcarea părților poate fi încheiată doar în cazul îndeplinirii cumulative a anumitor condiții.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Musteață Dumitru, prin care neinvocând incidența dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

În motivarea recursului, avocatul invocă că instanța de judecată nu a luat în considerare acordul de împăcare a părților. Se menționează că împăcarea părților a avut loc la faza de urmărire penală, prin discuții telefonice, iar din motivul plecării părții vătămate peste hotare, acordul de împăcare a fost nemijlocit întocmit la revenirea ei în țară.

Sușine avocatul în recursul depus că era posibil de încetat procesul penal în legătură cu împăcarea părților.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs judecă cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs nu poate evalua alte temeiuri în drept al cazului de casare, decât cele invocate de recurent cu referire la textul de lege citat, cu

excepția când prin soluție, nu se agravează situația părții împotriva căreia este declarat recursul.

Față de aspectele de drept relevate, se impune concluzia că în situația când din cererea de recurs se desprinde un temei indicat în art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să analizeze temeinicia hotărârii atacate, referindu-se numai la temeiul motivat de recurent și numai în cazul când acesta se regăsește în textul de lege menționat.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului ordinar rezultă, că recurentul nu invocă vreun temei de drept concret din cele 16 prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă reieșind din motivarea acestuia, avocatului Enachi Alexandru, care reprezintă interesele inculpatului Musteață Dumitru, pledează pentru încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

Colegiul penal atestă că din motivarea recursului declarat, rezultă invocarea temeiului de drept prevăzut la pct. 6 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și anume, autorul recursului, referindu-se la situațiile în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Examinând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate, nesusceptibile de a impune necesitatea casării deciziei atacate.

Referitor la argumentele recursului ordinar declarat de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Musteață Dumitru, și anume în partea criticilor precum că - *instanța de judecată nu a luat în considerare acordul de împăcare a părților*, Colegiul penal atestă că acestea au constituit obiect de dispută și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat explicit și veridic răspuns în decizia adoptată (f.d. 29-30, Vol. III), pe care Colegiul penal le însușește, ce este conform practicii CtEDO.

Astfel, Colegiul acceptă motivarea instanței de apel în dezbaterea acestor critici, deoarece, conducându-se de prevederile art. 109 alin. (1) Cod de procedură penală și de noile cerințe instituite prin Legea nr. 130 din 9 iunie 2016, just s-a constatat că în prezența antecedentelor penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție, cererile privind încetarea procesului pe motivul

împăcării părților nu poate fi admisă.

Faptul acceptării și însușirii motivării instanței de apel în acest sens, vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Enachi Alexandru în numele inculpatului Musteață Dumitru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Musteață Dumitru XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **27 mai 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie